

کبودایان اسلام

تیک مسئله تنتغ کبودایان اسلام

ایسی سراجن سودارا عبدالله باسمیح درادیو ملایا سیغافورا
فد 19 جون یقلالو دالم هلامن "کبودایان ملایو".

اسلام یغتلہ دیارکن اولہ فیبار ۲ اسلام، ایتولہ
یغتلہ منیمبولکن کراجان اسلام ملاک یغ منجادی
کوتوم کسیران یغسا ملایو، ایتولہ یغتلہ
منیمبولکن کراجان سمودرا - فاسی یغ مشهور،
ایتولہ یغتلہ منیمبولکن کراجان اچیہ یغ کاکہ
فرکاس، دان ایتولہ یغتلہ منیمبولکن برفولہ ۲
کراجان اسلام دان براتوس ۲ فہلاون اسلام دملورہ
کفولوان ملایو.

اسلام یغتلہ دیارکن اولہ فیبار ۲ اسلام یغبرجان
ایت، ایتولہ یغتلہ مغمبکن اجارن توحید دان
منومبکن فوہن شرک (شیریک) یغتلہ تکق برقرون ۲
لسان، فیمباہن برہلا، فیمباہن دیوا ۲ دان روح
سماغہ جن ابلین، خرافہ ۲ دان تخیول ۲ هندو
بوذا، هایس دسافون، مسکیفون فد ستھن ۲ تیدق
دافہ دھافوسکن دان دچا بویہ اکر اومین.

اسلام یغتلہ دیارکن اولہ فیبار ۲ اسلام، ایتولہ
یغتلہ مغاجرہ: بہوا مآسی ایت ممفویای حق دان
کواجین، ممفویای کجرماتن دان کدودکن یغملیا،
بوکن اتسوق دھینا دان دصتکن ساکی دیو تلافق
راج اتو ہمب عبدي قوم یغساون.

ایسی روکن اسلام یغ لیم، دان ترس روکن
ایسان یغ انم، ایتولہ یغتلہ دتائم دبنوا ملایو دالم
زمان فیبارن اسلام دھولو، کالو تیدق، مساکن دافہ

دالماس یغ اخر ۲ این، سوال کبودایان اسلام دان
سجارہ فر کسباغن مولایو دور کتاکن اولہ فنشرح ۲
کیت درادیو دغن رنجقن، این ساغہ مکمیرا دان
مبسرکن ہاتی، مالہن منجادی علامہ بہوا اورغ ۲
اسلام، تراوتام قوم تر فلاجرن - بایک یغبر فلاجران
بارہ اتو تیمور - تلہ بر تمبہ راجین میلیدق اکن
فساک اصلي یغ سکین لام تلہ دیارکن تر فندم.

تنافی سایغ! سیارن ۲ یغبر تجوان بسایک دری
فنشرح ۲ کیت ایت تردافہ ددالمن ببراف فرکارا یغ
مغلیروکن دان منجادی سوات جنایہ کفد سجارہ
جک تیدق دبولکن.

شورغ فنشرح، سجارا تیدق لغسوغ تلہ مرندھکن
اوسہا دان سومباغن فیبار ۲ اسلام کعالم ملایو، دغن
مشتاکن بہوا مریک ہان تلہ "مبیریکن کواہ سہاج
بوکن ایسی اسلام" دان ایتولہ سبن اورغ ۲ کیت
سکارغ تلہ منجادی موندور.

سبزن تفسیران توان ایت تیدق بتول دان مبالہی
اف یغتلہ برلاکو، بہکن مبالہی اف یغتلہ ترسورہ
دغن اندھن ددالم لیفاتن سجارہ.

اسلام یغتلہ دکمبکن اولہ فیبار ۲ اسلام یغ
سیکیا دفوجی ایت، تلہ منیمبولکن کماجوان یغ امہ
بسر دالم کبکیتن یغسا ملایو دان سلورہ فندودق
عالم ملایو دالم زمان یغ کامسن دھولو.

منجافي کما جوان یغ کاسن سمرت یغ دسبوتکن تادي .

فرنه جوک ساي مندغر، کونتن، سبب اسلام درس مریق دعالم ملايو ایاله کران فلسفه تصوف فرسي تله ترما سوق دالم اجارن اسلام، سدغ تصوف فرسي ایت دفغاروهي اوله فلسفه اندیا، مک اسلام یغدمکین بنتوقن تله ماسوق کاندیا دان دري اندیا فول تله دباوا اوله فیار ۲ اسلام کعالم ملايو . جلسن، اسلام یغ تله دباوا ماسوق کعالم ملايو تله برچمفور دغن فلسفه اندیا - فرسي مک ایتوله سببن لکس کسبغ دتریمما اوله فندودق عالم ملايو یغ سدیا براگام هندو، کران اسلام یغ تله دباوا ایت هان نام سهاج یغبر لاین، سدغ ایسین ساتو . مقصودن: نمان سهاج اسلام تنافي ایسین ایاله فلسفه اندیا دان فرسي .

تفسیران این سغگوهن مبالهي کیتان دان بر تنغ دغن سجاره فر کماغن اسلام .

فر تام - سبکیمان یغ مشهور دکتهوي، کبا یقکن فیار ۲ اسلام تردیری درفد سوداگر ۲ اندیا، عرب دان فرسي، یغبر چوکن: سمیل برنیاک، سمیل برخدمه میارکن اسلام . سببن اهل تصوف تیدق سغکوف مپسرخ لاموتن، بهکن مریک تیدق کمر منچمفورکن دیری دالم مشارکه رامی . مریک بیاسن منچیلکن دیری کران مریک تله ممواغ دنیا دان مندغ دنیا این یغکی دان شرک باکي اورغ ۲ کافر .

کدوا - فهامن ممواغ دنیا یغبر اصل دري فلسفه اندیا - فرسي دان تله میلیه دالم علم تصوف اسلام ایت، سببن تیدق دنایکن تله هیدوف دالم مشارکه اسلام دعالم ملايو، تنافي اورغ ۲ یغ میارکن فهامن یغ مبنونه همه دان سماغه ایت تله دپورو اوله اورغ ۲ اسلام، مالهن ستههن تله دبنونه . چنتوهن بایق ددافتی ددالم سجاره اسلام . دالم سجاره اچیه مثالن، اد ددافتی بهوا سلطان اچیه دغن نصیحه

شیخ نورالدین الرانیری علماء اسلام یغتر کنل تله مپورو دان منجاتوهکن حکومن بونه اتس دواعلماء اچیه یغ مغانچورکن علم تصوف یغبر چمفور دغن اعتقاد یغ ساله .

این، منجوقکن بهوا اسلام یغ برچمفور دغن تصوف یغ تله روسق دغن فلسفه اندیا - فرسي ایت، تنف دغدغ ماله سمنجق زمان دهولو لاکسي، مسکیفون بایق جوک اورغ ۲ یغ تله ترسمو کرانن . سببن ماجو موندورن اومه اسلام اداله برکمتوغ کفد فعل فراغی دان تیغکه لاکون . اومه ۲ یغ تله ترجمو موس دان جاتوه کباوه ایاله دسیکن فر بوتن مریک مندیری، دسیکن اوله کجاهیلن دان جوک دسیکن اوله بنتوق فمر تاهن یغ ظالم، یغ منیندس رعیه جلات، سهگک تیدق بوله رعیه برچوچق تانم، تیدق بوله رعیه برهر تندا، بهکن تیدق بوله رعیه براستری چنتیق .

کظالیمن یغ مبنونه سماغه رعیه، سده بارغ تننو مباوا کرتوهن، مسکیفون فد مولان دغن فیمفین اسلام دان اجرانن یغ مفهیدوفکن سماغه ایت، اومه ۲ تادي تله منیغکه ماجو سهگک منجادی: فمر تاهن لواس دان تکرین معمور دان کاي رای .

اد لاکي ساتو مسئله یغ ساي راس واجب دیری فنجلانن کران ساغه مغلیروکن سجاره .

فرنه ساي مندغر برفاف فشرخ درادیسو، دغن چارا تیدق لغسوغ تله متافیکن نامسکالی اوسها فیار ۲ اسلام دعالم ملايو یغ داتغ دري تانه عرب . فشرخ ۲ کیت تادي منکسکن بهوا: هان اورغ "کوجاره" یغ داتغ دري اندیا سهاج یغ تله برجاس میارکن اسلام کعالم ملايو .

تر تریق ساي هندق منجسکن فرکارا این ایاله کران نمقن فهم یغتر سبوه سدغ دکموکاکن دغن بر سگوه ۲ اوله سوات کمفولن یغتر فلاجر دان منجادی تومفوان رامی .

سپلوم ساي مموغکر کتاب ۲ تواریخ، سو کاله ساي

توان حمکا برسام ۲ دغن الحاج احمد اسمعيل
(داتوء ليلانكارا) فغارغ دان توافون مندياغ
مجله "الحكمة" كلتنن كمپر داميل دفاوغ
كفلتر بگ ففكالن چمقا كوت بهارو كنيك توان
حمكا برلفس كفولو فينغ

سمودارا - فاسي دان ببراف دائره داچيه دان راج
سمودارا يفتله اسلام ايت مريكاله بسخ منماكنن
سلطان الملك الصالح
روايه تن سري لانغ اين دغن تكس منرغكن
بهوا بگ مغانلامكن سمودارا - فاسي دان ببراف دائره
داچيه ايباله اورغ ۲ عرب - داناران اد بسخ داتغ

متيق دسين كترانن توان حمكا - بسخ كبتولن
فد ماس اين سدغ منجادي تنامو اكوغ اورغ ۲ كيت
دانهملايو دالم ساتو كارغمن، يغدسيار كن اوله مجله
"حكمة" جاكرتا، توان حمكا بركات:

"كيت برشكور كغد توهن، كران اكام اسلام
تله ماسوق كاندونيسيا اين، دري كلف كلينا جاهليه
كيت تله ماسوق كدالم كلغكغ اسلام، دان فلو فور
فمباوا اسلام كماري ايباله اورغ عرب، بايك كتورنن
عرب يفتله مالووي داره فرسي دان انديا، اتوفون اورغ
اسلام بگ لغسوغ دانغ دري تانه عرب سنديري
له لنجوة توان حمكا بركات لاكي: "برفوله
بهكن براتوس تاهون لمان، نعمة كاسلامن بسخ
دانكرهكن توهن دغن كداتغن اورغ دري تانه عرب
اتو انديا ايت، تنقله منجادي ايفاتن بعمليا دالم
هاتي قوم مسلمين اندونيسيا."*
دمكين كات توان "حمكا" فوجفك اندونيسيا
يفتر كنل

دغرفول افكات "تن سري لانغ" فوجفك ملايو
دالم كتاب "سجارهن" بگ منجادي مستيك فرسواتن
ملايو، تن سري لانغ منرغكن بهوا فيسار ۲ اسلام بسخ
مغانلامكن فندودق سمودارا - فاسي، ترماسوق ببراف
دائره داچيه ايباله نخودا شيخ اسماعيل بگ داتغ دري
تانه عرب، يايت دهتر اوله راج مكه، دالم فلابرانن،
كفل نخودا شيخ اسمعيل تله سيفكه دسبواه نكري
"معتبر" نعان، سلطان محمد نام راجان، براصل
دري چچو سيدنا ابو بكر الصديق

سلطان محمد - كسات تن سري لانغ لاكي -
تله تورن دري تخت كراجانن لالو مراجاكن انقندان.
سلطان محمد يفتله تورن دري تخت كراجان تله
منماكن ديرين "فقير محمد" كران هندق برخدمه
ميسار كن اسلام كنكري ۲ بسخ دباوه اغين برسام ۲ دغن
نخودا شيخ اسمعيل، مريك تله برجاي مغانلامكن

(*) "حكمة" 23 افريل 1955.

”ملیہ کفد فلپاکی کراشن داس، مک کلیہاتن کفد کیت بھوا اورغ عرب تلہ سمفی کاندونسیا لبہ دھولو درفد لاهیر اکام اسلام دنگری عرب سندیری دالم تاهون 621 مسیحی (فرمولان تاهون ہجرت)

”فسارغ کتاب عرب یغ ترمشہور دغن نام ”السندباد البحري“ تریات دالم فلپاکی فرجالنتن تلہ سمفی کاندونسیا ای تلہ سمفی کسلاحت، کیلہ دان ریاهی ...“

کات توان عمر لاکھی: ”نمفہ این (یعنی ریاهی) مونکین ”ریاو“ سکارغ این دالم زمان خلیفہ عثمان، دنگری ۲ ملایو اورغ سدہ مگکو ناکن تولین عرب اتوق منولیسکن بهاس ملایو“
دالم بهاکین لاین، توان عمر امین حسین برکات کتیک ممفریکن سجارہ مجافاہیہ:

”کراجان مجافاہیہ فد حقیقتن ادالہ ددیریکن اولہ سوداگر ۲ عرب یغیر نیاک دانندونسیا، اولہکران ایت متاوغ عرب لبہ رسمی کدودقتن دالم کراجان مجافاہیہ دری واغ مجافاہیہ سندیری، بهکن اد اهل یغ مھتاکن تیدق اد متاوغ مجافاہیہ سندیری“

”کراشن ۲ تنغ این داکومی اولہ توان Donald MacLaine Campbell دالم بوکون: Java, Past and Present“ (مجلہ ”حکمہ“ جا کرتا کلوارن عیدالفطری 1374).

دغن هوراین این جلسہ بهوا اورغ ۲ عرب تلہ مغمیل بهاکین بسر دالم بابق لافغن دالم ملایو: دالم فیبارن اسلام، دالم سیاسہ دان دالم فرنیکان، بهکن سہاکن بسر دری انتارا مریک تلہ ملبورکن دیری دالم مشارکہ ملایو دان اندونسیا.
دمکینلہ فرتالین اورغ ۲ عرب دالم سجارہ تانہملایو دان اندونسیا.

لغسوغ دری تانہ عرب دان یغلامینن ایالہ کنورنن عرب دری اندیا.

فیبار اسلام یغ مولانا ۲ مغلامکن راج دان رعیہ ملایو ملاک ایالہ اورغ عرب منورہ فنجلانن تن سری لانغ. تن سری لانغ مھتاکن فیبار اسلام ایت برنام سید عبدالعزیز، برکلر ”مخدوم“ دان کداتغن دغن کفل دری تانہ عرب یایت دری بندر جدہ.

دالم زمان کبیران ملاک دھولو، بندرن کدافتن فنوہ سسق دغن داکنغ ستیری یغ داتغ دری نگری ۲ اتس اغین سفرت عرب، اندیا دان فرسی، سلاین درفد اورغ ۲ چینا، جاوا سرت لاین ۲ فندودق کفولوان ملایو. ملاک یغدمکین بسر دان معمور، اورغ ۲ عرب تلہ منماکن ”ملاقا“، ارتین: ”فوسہ فرھیمفونن داکنغ ۲ ستیری“، مدغ اورغ ملایو سندیری منماکن ”ملاک“ یغ دامیل دری نام فوکوہ ملاک.

سبزن اورغ عرب تلہ مغل کفولوان ملایو جاوہ لبہ لام سلوم تربیہ اکام اسلام، دالم بوکون ”لینتاسن سجارہ دنیا“، فندیہ نیہرو تلہ منرغکن سوال این دغن جلس. منورہ توان نیہرو کتیک منچریتاکن کرتنہن کراجان بوذا سری ویجای دھتم اولہ تنرا کراجان ہندو دری جاوا تیمور، کتان:

”فاتوہ داہغہ جوک، بهوا اورغ ۲ عرب فون تلہ لام اد کمفولنن اتو کولونین فد مرات ۲ فولو عالم ملایو سلوم ظاہر اکام اسلام، کران مریکتیت فون اهل ۲ فرنیکان یغ مشہور دان بارغدمان اد فرنیکان ادالہ اورغ ۲ عرب ایت داتغ کستو“.

فنجلاسن یغ سروف این جوک تلہ دتولیس اولہ توان عمر امین حسین گورو دیونیریتی جا کرتا کتیک منرغکن بیلا زمانن کداتغن اورغ عرب کعالم ملایو، کتان:

(#) فتیقنن ا. محمد یوسف بن احمد یغدیسیارکنن دالم اخبار ”مجلس“ کلوارن 18 مرچ 1955.

18/3/55